

LA FORÇA QUE ANIMA ALS MILITANTS

Ranulfo Peloso Da Silva, Cepis
www.panielosenrebeldia.com.ar

Creure és viure ara una esperança, és tornar present un somni que encara no és realitat, és afirmar els ulls en una certesa i encarar el desafiament de la vida, fins la victòria, sempre!!

1- Introducció

El temps de les “vaques primes” és un desert fèrtil que pot afavorir la reflexió sobre el sentit de la vida i les motivacions del militant. La crisi és exactament el moment en què la persona encara les seves conviccions “sinceres”: sense cera (sense maquillatge). I verifica si encara tenen fonament o si és necessari rescatar-lo, reforçar-lo o substituir-lo. És l'oportunitat de la seva reafirmació, al capdamunt dels teulats, encara que vagi contra totes les evidències.

A la societat actual preval un fatalisme seductor capaç de desanimar (= arrancar l'ànim) a molta gent que ja va tenir raons per a creure en el somni d'una nova convivència entre els humans. És més el què hi ha a l'hora de reprendre l'òptica i la pràctica de la solidaritat, en contraposició a la lògica de la competència que està promovent l'aïllament dels individus, dels grups, dels pobles.

Aquest secret alimenta l'existència i la lluita dels militants i de tot el poble que lluita. Encara que ell es manifesta, més clarament, en els moments dels desafiaments, ha d'estar present en tots els espais de la vida. És fàcil imaginar que la passió que anima al projecte d'una nova solidaritat, no podria deixar d'expressar-se de forma indignada i afectuosa, en les postures i en les accions de persones i grups.

2- Força vital i misteriosa

“Deixeu-me dir-ho, amb el risc de semblar ridícul, que el veritable revolucionari està guiat per grans sentiments d'amor” (Che).

En la dificultat de definir aquest ànim que mou als militants és preferible apreciar diverses opinions que es completen parlant del mateix assumpte:

a) Hi ha persones i grups que viuen fortament les seves conviccions, que aconsegueixen semblar un entusiasme contagiós. L'esperança amb la que elles caminen per la vida sembla indicar que tanquen la certesa de la victòria. I amb el temps ells es tornen menys porucs, més disponibles i afectuosos. Fins i tot enmig de la major obscuritat continuen anunciant i celebrant l'arribada de l'aurora. Quina obstinació és aquesta que pertorba l'odi dels enemics i avergonyeix la mesquinesa d'aquells que es tracten com a companys?

b) Aquesta força és una realitat que es viu més del que es parla sobre ella. És una experiència que contempla la realització d'un contingut invisible: el valor de la vida, la dignitat de les persones i l'eterna rebel·lia per a continuar lliure, la funció creadora del treball, la solidaritat universal. És una saviesa, una manera d'assaborir la vida que uneix, sense contradicció, el sentiment, l'acció i el pensament.

c) Aquesta força és la vivència i la manifestació del que passa al cor d'aquells que lluiten per a donar un sentit digne a l'existència de les persones. Per això, no té cap hora marcada. Ella es revela en tots els moments: en la vida particular, en la relació afectiva, en el treball productiu i en la lluita política, en el dolor i en la festa.

d) Aquesta energia és una passió que anima la militància d'aquells que s'entreguen a la causa popular. Es torna decisiva a l'hora del desànim, de la derrota, de la decepció i de la crisi. És l'alè que revitalitza al poble en les ocasions on el poder de l'opressió ens porta a pensar que tots els esforços per a transformar la situació són impotents i inútils. Aleshores ella és la motivació profunda que fa "dels budells, cor", i ens porta a "treure la pols i donar la volta per damunt".

e) La mística no podria ser "una pastilla d'optimisme" o un entusiasme infantil per a escapar dels problemes i desafiaments de la realitat. Al contrari, és "l'ànima de l'esquerra" que produeix l'urpa necessària per a combatre les injustícies i la disposició per a entossudir-se, des de ja, en la concreció històrica dels nostres somnis. Amb aquesta utopia i la "història a la mà", tal motivació es torna rebel·lia que s'organitza, sense doblar els genolls i sense deixar-se tancar (= empresonar-se en les estructures).

f) Les conviccions profundes, plantades al cor de les persones, impliquen assumir la dimensió del compromís polític. Però sobretot, és una entrega gratuïta que va més enllà de qualsevol interès humà. Perquè és una carència i un esforç perquè l'altre es realitzi plenament, com a individu i com a classe. Aquesta gratuïtat, supera qualsevol opció ideològica. El mercenari fa les coses per a treure'n profit purament individual; el funcionari treballa per obligació; el militant actua per una opció de vida.

g) L'elogi és quelcom savorós que estimula la continuïtat de la nostra actuació; el reconeixement públic dels nostres esforços ens mostra que som útils; la gratitud ens fa sentir que som estimats. L'entrega gratuïta per una causa s'alegra amb les manifestacions carinyoses vingudes de fora. Però la font de la seva alimentació permanent està en el més íntim de cada persona. Per això, ella es mou. Fins i tot quan les crítiques són destructores, quan les respostes són desanimadores o quan la ingratitud és una iniciativa d'algú que va compartir el mateix plat amb nosaltres.

3. Motivació i metodologia

“És precís lluitar tots els dies perquè l'amor a la humanitat existent es transformi en fets concrets, en actes que serveixin d'exemple i mobilitzin”.
(Che)

Metodologia és un conjunt de tècniques i procediments educatius lligats a una visió del món i a una opció política. No existeix el mètode neutre, ni el mètode deslligat d'un contingut i d'un rumb. Aleshores, metodologia és el camí que recorrem per assolir determinat objectiu: és el fet pràctic d'experimentar, des d'ara, el futur que somniem construir. És una incoherència parlar d'opulència i no buscar mitjans concrets de produir menjar; parlar de democràcia i mantenir una pràctica autoritària; pregonar una societat “d'homes nous i dones noves” i en la vida quotidiana continuar utilitzant a les persones.

Les conviccions que animen la vida dels militants també exigeixen una metodologia. Una reunió, un acte, una activitat festiva poden i han d'estar plenes de moments que facin presents les raons per les quals lluitem i els motius que ens fan ser companys. Per això, la bellesa de l'ambient, el clima de confiança, l'alegria, la música, la poesia, les arts, els símbols, els crits de guerra, tot ha d'expressar els valors i les certeses que animen la nostra caminada.

Vam ser ensenyats a tenir vergonya de parlar i d'expressar els sentiments i l'esperança que carreguem dins nostre. Hi ha gent que creu que això és sentimentalisme i que no neix de la raó. Per això, a l'hora de conversar i de convèncer utilitzen explicacions fredes i insulses; fan reunions seques, xates i plenes de discursos teòrics; realitzen mobilitzacions sense entusiasme i sense urpa. Donen la impressió de que és equivocat posar condiment a les nostres activitats. El resultat és que poca gent es convenç. L'experiència mostra que la lògica, dita racionalment, sols és assimilada quan la persona ja va ser conquerida per la confiança en algú que encarna el projecte popular. El cor decideix més perquè és el centre del nostre sentir, del nostre fer i del nostre pensar.

És veritat que quan l'entusiasme no és la manifestació del contingut interior que està en l'ànima del militant, pot tornar-se fanatisme. El fanatisme, polític o religiós, porta a les persones a actuar sense pensar i a seguir ordres com si fossin animals. Es torna la repetició cega d'un ritual, tot just basat en lo emotiu, amb gestos i paraules sense creativitat. El fanatisme ha acabat amb la desil·lusió perquè les persones es cansen de ser manipulades.

El fet d'expressar els valors de qui lluita per una nova humanitat, depèn de les persones i dels llocs. Mai podria ser igual al sud i al nord, al camp i a la ciutat, entre els homes i dones o entre els joves i els adults. Les temptatives de copiar “receptes” o d'exportar “models” han estat encarades com a imposicions i la tendència és rebutjar-les com a “cos estrany”.

Animats per al mateixa Esperança, cada grup manifesta la seva utopia conforme la seva pròpia costum. Els negres i els indis no podrien oblidar els

seus ritmes, els seus valors culturals, els seves protestes, la seva religió. Les diferents regions han d'incorporar les seves costums, la seva cuina, les seves danses, les seves pròpies tradicions. I tots tenen com a obligació incloure els històries de la resistència popular: molta gent, abans que nosaltres, també va creure i va donar la seva vida per la causa de la llibertat. Com oblidar la memòria de tants companys, homes i dones, joves i adults, negres i indis, camperols i obrers, religiosos i intel·lectuals?

El més important en l'expressió pública, individual o col·lectiva de les nostres motivacions és la reafirmació dels nostres objectius i l'enfortiment de la militància. No existeix cap altre fórmula que la que sigui atractiva i ben feta. Depèn de l'hora i del grup: a vegades d'alegria per la victòria, altres de protesta i de dolor; a vegades té el to de la política i altres el llenguatge cultural o la tradició religiosa. Però mai pot ser un "xou" per assistir-hi. Les persones, al mateix temps, hi han de participar i estar-hi a voluntat.

4. Manifestant la convicció.

"Sobretot, siguin capaços de sentir profundament qualsevol injustícia comesa contra qualsevol persona, a qualsevol part del món". (Che)

És a la vida pràctica que el militant revela les seves conviccions. És en el dia a dia que el discurs pot tornar-se una força material capaç de realimentar la lluita per la vida. Vegem-ne alguns exemples:

a) a la vida personal: Quan el militant organitza el temps per trobar-se amb sí mateix i examinar la seva conducta, per a estudiar, preparar les seves tasques, avaluar les seves accions i elaborar propostes.

b) en les actituds de dedicació, entusiasme, atreviment, honestedat, simplicitat, disposició i sobretot, en el companyerisme. Això apareix, per exemple, en l'afecte als treballadors que encara no entenen la raó per a lluitar, en el temps dedicat als nens, en l'atenció als més exclosos, en el respecte a la parella, en la creació d'un ambient agradable de convivència i en la contribució financera pel sosteniment de la casa i del moviment.

c) en la disciplina com a compliment dels acords col·lectius i no simplement com una ordre des de dalt. La disciplina brota de l'interior del militant com una postura de zel i de seguretat per la pròpia vida i per la vida del moviment. Les orientacions construïdes col·lectivament ajuden a combatre, dins de cadascú, el vici "d'emparar-se" en els altres, la mania de la improvisació, i la idea de la competència.

d) en el treball productiu. Ser professional competent i realitzar tasques amb perfecció és la única forma de mostrar la funció creadora del treball i la possibilitat real de transformació de les persones i del món.

e) en la participació en algun lloc concret de lluita (en el treball de “formiga” i en les accions de masses), conforme a la necessitat del moviment, de la pròpia habilitat i del gust personal.

f) en el gust de realitzar les activitats. Comença amb l'elecció d'un lloc agradable, es realitza amb la participació de tots i utilitza recursos capaços d'atraure i de facilitar el desenvolupament integral de les persones. L'ús creatiu d'imatges, de l'alegria, de la bellesa, de la poesia, de la música que al poble li agrada i canta, del canvi d'experiències. Tot pot ajudar a fer una activitat seria, en un clima d'entusiasme i amb resultats. Per a això, des de la presentació, les persones precisen sentir-se reconegudes, descontragudes i participants d'una causa major que uneix a tothom, tot i les diferències.

g) en les mobilitzacions. Les manifestacions públiques de protesta, de reivindicació, de celebració i de solidaritat han de tenir volum i atraure per lo visual: colors, llums, gestos, símbols, vibració i involucrament. La seva finalitat és mostrar el poder de la unió, és pressionar per a garantir drets, és atraure nous companys. Quan són mal organitzades, no transmeten els nostres missatges ni divulguen les nostres propostes. Molts militants es tornaren simpatitzants de la lluita per presentacions marcadores que mai oblidaren.

5. En resum

“Mentre hi hagi una sola persona famèlica, oprimida, exclosa, és precís seguir lluitant”. (Che)

Existeixen diferents idees sobre la motivació profunda que dona vida i energia a les persones i organitzacions. Cada persona que lluita per la vida té una comprensió i una forma d'assaborir i d'expressar les seves “certeses” i les seves “seguretats”.

Lo cert és que aquesta motivació, qualsevol que sigui el seu nom, està arrelada al cor de cada persona que, conscient o inconscientment, abraça la causa de la justícia i de la llibertat.

Aquesta energia vital pot expressar-se de forma simple i solemne, de manera individual i col·lectiva. Però, és sempre una experiència marcant que tradueix una convicció profunda amb la finalitat de reforçar la lluita i atraure nous combatents.

Algunes vegades, ella apareix com a indignació i conflicte; altres vegades, té la cara del plaer i de la festa. Però ha estat el reforç bàsic a l'hora de la lluita i en els moments de derrota i de qüestionament.

Aquest ànim interior, torna a les persones combatives i afectuoses, obertes i perseverants, però sobretot, companyes. Ell és l'afirmació i l'aliment de la nostra esperança, en qualsevol conjuntura.